

Metodicko-inštruktážny časopis pre knihovníkov
verejných knižníc okresu Galanta

KNIHOVNÍCKY

OBZOR

01/2024

41. ročník

Obsah

NOVINKY PRE KNIHOVNÍKOV	2
Komentár k Ročnému výkazu o knižnici za rok 2023 / D. Kráľová	2
Vzdelávanie cez YOUTUBE s národnou knižnicou / -dk-	5
Plán vzdelávacích podujatí určených pre knižníkov na rok 2024 / -dk-	6
Dotácie z Fondu na podporu umenia v roku 2024 / -dk-	7
Celoslovenské stretnutie klientov SVOP / Z. Perleczká	7
Porada bibliografov v Malokarpatskej knižnici v Pezinku / Z. Perleczká	8
AKTUÁLNE INFORMÁCIE Z GALANTSKEJ KNIŽNICE	10
Čo s vyradenými a darovanými knihami? / L. Koleková	10
Mesto Galanta podporilo nákup kníh v Galantskej knižnici / D. Kráľová	14
Ocenenie mladých talentov / Z. Perleczká	15
Prvomájová burza kníh / A. Jamrisková	16
AKTUÁLNE INFORMÁCIE Z REGIÓNU	18
Novinky v Mestskej knižnici Sereď / D. Podhorová	18
Týždeň slovenských knižníc 2024 v okrese Galanta / D. Kráľová	19
OSOBNOSTI	22
Nekrológ za Jánom Navrátilom / Z. Perleczká	22
PODUJATIA	24
Projekt „ŠTUDUJ V KNIŽNICI“ / A. Jamrisková	24
Noc s Andersenom / Z. Mlatecová	25
Minulosť v nás - Bennünnk élfó múlt / L. Lanczová	27
Beseda s Petrom Šlosserom / Z. Mlatecová	28
Stretnutie s Danicou Dragulovou Faktorovou v Patrii / A. Biróová	29
Ako si zostaviť vlastný rodokmeň / A. Jamrisková	30
Vymaľuj si Galantu / Z. Mlatecová	31
Beseda so spisovateľom Romanom Bratom / A. Biróová	33
Planéta života / Z. Mlatecová	34
Minulosť je dnes / Z. Perleczká	35
Základy kritického myslenia / A. Biróová	36
Tajomstvá lesa / Z. Mlatecová	37
RÔZNE	40
Blahoželáme	40
Najčítanejšie knihy v GK za I. polrok 2024	40

KOMENTÁR K ROČNÉMU VÝKAZU O ČINNOSTI VEREJNÝCH KNIŽNÍC OKRESU GALANTA ZA ROK 2023

Počet obcí:	36
Počet obyvateľov okresu:	95 457 (k 31. 12. 2023)
Počet obyvateľov okresného mesta:	15 339 (k 31. 12. 2023)

Z celkového počtu obcí v okrese Galanta (36) nemá vlastnú knižnicu 11 obcí.

Pri analýze je používaný celkový počet obyvateľov okresu Galanta (vrátane tých obcí, ktoré knižnicu nemajú, kde knižnica stagnovala alebo bola zrušená). Počet obyvateľov v obciach, v ktorých v roku 2023 knižnica fungovala, je 74 622 (k 31. 12. 2023).

Ročné výkazy sa spracovávali v elektronickej forme. Každá knižnica, resp. obecný úrad dostali na kontaktnú emailovú adresu link od Správcu systému Štatistiky MK SR, cez ktorý vyplňovali formulár KULT (MK SR) 10-01. Regionálne metódičky nemajú oprávnenie na vstup do týchto formulárov, takže pokiaľ sa v nich vyskytli chyby, nemali možnosť ich opraviť. Konzultácie k vyplňovaniu výkazov prebiehali telefonicky a elektronickou poštou. Obecné knižnice údaje o svojej činnosti vyplňovali v skrátenej verzii štatistického formulára – *Prehľad o činnosti knižnice za rok 2023*, ktorá pre potreby regionálnych štatistík vyhovuje.

1. Sieť knižníc

V roku 2023 v okrese Galanta poskytovalo knižničné služby pre svojich čitateľov 25 verejných knižníc.

Knižnice spolu	25
z toho	
Regionálne knižnice	1+1 pobočka
Mestské knižnice	2
Obecné s profesionálnymi pracovníkmi	2
Obecné s neprofesionálnymi pracovníkmi	19
z toho	
stagujúce	6

V roku 2023 stagnovalo v galantskom okrese 6 knižníc /+1/: Obecná knižnica v Dolnom Chotári, Obecná knižnica v Pustých Úľanoch, Obecná knižnica v Košútoch, Obecná knižnica Matúškovo, Obecná knižnica Čierna Voda a Obecná knižnica Kajaľ. Knižnice nemajú vhodné priestory pre svoju činnosť a neposkytujú žiadne služby. Obmedzené služby z dôvodu rekonštrukcie poskytovala Obecná knižnica v Jelke.

V roku 2023 neukončila svoju činnosť žiadna knižnica.

2. Knižničný fond

V roku 2023 verejné knižnice v okrese Galanta mali vo svojom fonde spolu 267 350 kn. j., čo je o 6 463 kn. j. menej ako v roku 2022 (z toho 5 576 kn.j. tvoril fond knižnice, ktoré prešla medzi stagnujúce), reálne počet knižničných jednotiek vo fungujúcich knižniciach klesol o 887 kn.j., knižnice získali 4 712 knižničných jednotiek (+701); z toho kúpou 3 500 (+937) kn. j. a darom 1 212 (-543) kn. j., vyradených bolo 5 599 (-6 832) kn. j., najviac vyradila zo svojho fondu pri revízii Obecná knižnica Abrahám (3 635).

Do grantového programu Fondu na podporu umenia sa zapojilo šesť knižníc (+3) a spolu verejné knižnice v okrese Galanta získali 32 500 €, čo je o 13 400 € viac ako v roku 2022. Galantská knižnica získala aj dotácie od Mesta Galanta vo výške 800 € a 1 300 € za 1. miesto v súťaži Vy rozhodujete, my pomáhame od nadácie Tesco.

Na nákup knižničného fondu bola v galantskom okrese v roku 2023 vynaložená celková suma 42 003 €, čo je v porovnaní s rokom 2022 o 16 554 € viac.

Nulový prírastok do fondu (či už kúpou alebo darom) mali v roku 2023 tri knižnice (mimo stagnujúcich), čo je o 3 menej ako v predchádzajúcom roku. Úbytok knižničných jednotiek vo všetkých verejných knižniciach v okrese Galanta v roku 2023 bol 5 599 kn. jednotiek, čo je o 6 832 kn.j. menej ako v roku 2022.

3. Výpožičky

V roku 2023 bolo zrealizovaných v knižniciach galantského okresu spolu 135 721 výpožičiek, čo je o 371 výpožičiek viac ako v roku 2022. Priemerný počet výpožičiek v roku 2023 na jedného obyvateľa okresu Galanta bol 1,42 (+0,1).

4. Čitatelia

V roku 2023 bolo zaregistrovaných vo všetkých typoch knižníc galantského okresu spolu 3 882 aktívnych používateľov (+105), čo predstavuje 5,20 % (+0,25 %) z celkového počtu obyvateľov obcí, kde sídli knižnica.

Detí do 15 rokov bolo zaregistrovaných 2 020, čo je o 194 viac ako v roku 2022.

Knižnice v okrese Galanta v roku 2023 zaznamenali 46 958 fyzických (+6 492) a 146 518 virtuálnych návštevníkov, čo je o 16 944 virtuálnych návštevníkov viac ako v roku 2022.

Internet pre verejnosť použilo vo všetkých typoch knižníc v galantskom okrese 665 (+10) používateľov. Záujem o túto službu je síce čoraz nižší, internetové pripojenie je už štandardom v takmer každej domácnosti, ale výrazný pokles v roku 2020 spôsobený zatvorením knižníc počas pandémie, sa podarilo zastaviť.

5. Ďalšie činnosti

Dôsledkom pandémie bol v roku 2021 výrazný pokles podujatí, od roku 2022 sa situácia zlepšila a v roku 2023 knižnice v okrese Galanta pripravili a zrealizovali spolu 374 (+90) vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí. Z toho bolo 76 (-19) hodín informačnej výchovy. Galantská knižnica pre čitateľov a používateľov zorganizovala 192 (+34) podujatí, mestské knižnice 95 (+18), profesionalizované knižnice 31 (+14) a neprofesionalizované 56 (+24).

V rámci metodickej činnosti bolo uskutočnených 16 metodických návštev.

Edičnú činnosť v galantskom okrese realizuje iba Galantská knižnica, ktorá v roku 2023 vydala 15 publikácií rôzneho druhu.

6. Informačné technológie

Počet PC v knižniciach v roku 2022 s pripojením na internet a s prístupom pre verejnosť bolo 13 počítačov (bez zmeny), WiFi pripojenie vo svojich priestoroch ponúka pre verejnosť 9 knižníc (+1). Vlastnú webovú stránku knižnice má iba GK. Mestská knižnica Sered' nemá vlastnú web stránku, svoje informácie poskytuje na stránke zriaďovateľa – Domu kultúry Sered'. Informácie o službách knižnice na webových stránkach obce poskytuje 10 knižníc, väčšinou na stránke obce alebo mesta. On-line katalóg majú 3 knižnice – Galantská knižnica a Mestská knižnica Sered' a od roku 2022 aj Obecná knižnica Pata (Biblib).

7. Zamestnanci a hospodárenie

V roku 2023 bol počet zamestnancov vykonávajúcich knihovnícku činnosť vo verejných knižniciach v okrese Galanta 19 (-1) a 7 pracovníkov (bez zmeny) vykonávalo knihovnícke činnosti na dohodu.

V roku 2023 boli v knižniciach galantského okresu vynaložené náklady na hlavnú činnosť v celkovej sume 622 543 €, čo je o 55 798 € viac ako v roku 2022. V rámci darov a grantov získalo 6 knižníc (+3) celkovo 35 941 €, čo je o 14 768 € viac ako v roku 2022. Z celkovej sumy 32 500 € (+13 400) získali knižnice z Fondu na podporu umenia, 800 € z dotácie Mesta Galanta a 1 300 € z nadácie Tesco. Na nákup knižničného fondu bolo vynaložených 42 003 €, čo je o 16 554 € viac ako

v roku 2022.

V okrese Galanta bolo v roku 2023 šesť (+1) stagnujúcich knižníc. Po dvoch rokoch poznamenaných pandémiou sa činnosť knižníc podarilo oživiť, zvýšil sa aktívnych čitateľov, počet výpožičiek, počet podujatí i návštevníkov podujatí. Zvýšili sa finančné prostriedky vynaložené na nákup kníh. Do grantovej schémy Fondu na podporu umenia sa v roku 2023 opäť zapojilo viac knižníc a veríme, že knižnice sa budú aktívne zapájať aj v ďalších rokoch a okrem nových kníh si vďaka úspešným projektom zmodernizujú interiér knižníc.

Spracované na základe podkladov verejných knižníc Štatistické údaje o obecnej/mestskej knižnici za rok 2023 pre potreby hodnotenia štandardov pre verejné knižnice a spracovania analýz.

Mgr. Darina Kráľová, Galantská knižnica

VZDELÁVANIE CEZ YOUTUBE S NÁRODNOU KNIŽNICOU

Slovenská národná knižnica (SNK) ponúka pre knihovníkov množstvo zaujímavých vzdelávacích, ale i iných podujatí na rôzne témy, ktoré zverejňuje aj na svojom youtube kanáli. Ak ste na podujatie nemohli prísť alebo si ho chcete pozrieť znova, môžete tak urobiť prostredníctvom nižšie uvedených odkazov. Spomenieme aspoň niektoré z nich:

- Na slovíčko knihovníci
- Práca so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na detských podujatiach v knižnici
- Tvorba PR videa v knižnici
- Spoločenský protokol v knižnici
- Muž, ktorý zachránil Aponiovskú knižnicu
- Fake News
- Podujatia v knižnici na hrane zákona
- Príbeh starej fotografie.

ZDROJE: https://www.youtube.com/@Slovenska_narodnakniznica/videos
<https://www.snk.sk/sk/informaciepre/kniznice-aknihovnikov/knihovnickevzdelavanie/vzdelavacie-podujatia.html>
https://www.snk.sk/images/Informacie_pre/Kniznice_a_knihovnikov/Vzdelavacie_podujatia/Kalendar_vzdelavacich_podujati_2024.pdf

PLÁN VZDELÁVACÍCH PODUJATÍ URČENÝCH PRE KNIHOVNÍKOV NA ROK 2024

Informácie nájdete na:

https://www.snk.sk/images/Informacie_pre/Kniznice_a_knihovnikov/Vzdelavacie_podujatia/Kalendar_vzdelavacich_podujati_2024.pdf

Presné termíny plánovaných vzdelávacích podujatí spolu s pozvánkami na jednotlivé podujatia bude odbor k-Služby a oddelenie Knižničného inštitútu SNK v Martine propagovať pred každým podujatím osobitne prostredníctvom Kalendára podujatí na stránke SNK a prostredníctvom elektronickej konferencie SNK, do ktorej sa môžete registrovať.

Kontakt:

Mgr. Zuzana Prachárová riaditeľka odboru k-Služby SNK e-mail: zuzana.pracharova@snk.sk Kontakt Mgr. Jana Skalicová e-mail: jana.skalicova@snk.sk

Mgr. Michaela Hanakovič e-mail: michaela.hanakovic@snk.sk

DOTÁCIE Z FONDU NA PODPORU UMENIA V ROKU 2024

Do dotačného programu Fondu na podporu umenia na rok 2024 sa opäť úspešne zapojili aj knižnice galantského regiónu. Galantská knižnica sa zapojila do dvoch podprogramov a získala finančné prostriedky na dva projekty:

V podprograme 5.1.3: Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc bola úspešná žiadosť Poznanie ukryté v knihe. Projekt bol podporený sumou 3 500 €.

V podprograme 5.1.4: Akvizícia knižníc získala Galantská knižnica na projekt **Aktualizácia knižničného fondu** 13 000 € na nákup kníh. Do tohto podprogramu sa úspešne zapojili aj ďalšie knižnice z galantského regiónu: Mestská knižnica Sered' – získala 1 000 €, Mestská knižnica Sládkovičovo – 1 000 € a Obecná knižnica Veľké Úľany získala 1 000 €.

Obecná knižnica Trstice získala v podprograme 5.1.2 na projekt **Modernizácia interiérového vybavenia** knižnice sumu 2 050 €.

Spolu knižnice v okrese Galanta získali na nákup kníh 16 000 € a celkovo vo všetkých troch podprogramoch získali spolu 21 550 €.

-dk-

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE KLIENTOV SVOP

Dňa 15. mája 2024 hostila vo svojich priestoroch Krajská knižnica Ľudovíta Štúra vo Zvolene celoslovenské stretnutie klientov a priateľov spoločnosti SVOP, dodávateľovi Knižničného systému Dawinci.

Hostí privítal konateľ firmy Mgr. Ján Grman PhD. a predstavil dosiahnuté úspechy, obchodné vízie a dlhodobé ciele firmy. Nasledovali prezentácie venované novinkám: Mgr. Pavol Špáni, vedúci oddelenia podpory zákazníkov, oboznámil zhromaždených s novou spoplatnenou funkciou KIS Dawinci, a to s možnosťou vloženia špeciálne zabezpečenej plnotextovej prílohy k spracovaným článkom regionálnej bibliografie. Mgr. Grman informoval o vývoji digitálneho čitateľského preukazu so zvláštnym dôrazom na riešenie platby pomocou platobnej brány.

Na záver prvej etapy prednášok vystúpil hosť z Maďarska István Udvardy, v zastúpení firmy Smartfreq z Budapešti, ktorá buduje úspešnú spoluprácu so spoločnosťou SVOP v obore vyhotovenia a implementácie RFID systémov v knižniciach. Doteraz spoločnými silami dokázali zabezpečiť zosúladené služby v troch slovenských knižniciach. Samotná firma Smartfreq zastrešuje fungovanie spomínaného systému

v 74 inštitúciách strednej Európy. Po krátkej prestávke si účastníci vypočuli referát o stave vývoja programu na spracovanie záverečných prác – REPČO a tiež informácie o nových funkciách Biblib a InfoGate v podaní konateľa spoločnosti SVOP.

Záverečná prednáška patrila opäť Pavlovi Špánimu, ktorý podal zaujímavé a hodnotné informácie o požičiavaní audiokníh od poskytovateľa Palmknihy. Po diskusii nasledovala tombola a náhodne vyžrebovaní výhercovia z radov zúčastnených získali drobné darčkové predmety. Stretnutie prinieslo množstvo nových informácií z oblasti technickej podpory knihovníckej práce.

Mgr. Zita Perleczká, Galantská knižnica

Foto: Archív GK

PORADA BIBLIOGRAFOV V MALOKARPATSKEJ KNIŽNICI V PEZINKU

Dňa 14. apríla 2024 sa konala porada riaditeľov a bibliografov knižníc trnavského kraja vo vynovenej čitárni Malokarpatskej knižnice v Pezinku.

Na stretnutí sa okrem „domácich“ zúčastnili predstavitelia knižnice Juraja Fándlyho v Trnave, Žitnoostrovej knižnice v Dunajskej Strede, Galantskej knižnice z Galanty a Záhorskej knižnice v Senici.

Poradu zahájila a hostí privítala Katarína Benciová, metodička Malokarpatskej knižnice v Pezinku a odovzdala slovo pracovníckam Slovenskej národnej knižnice v Martine. Vedúca oddelenia katalogizácie v Slovenskej národnej knižnici v Martine Simona Glončáková, informovala o novinkách v SNK, o práci martinského bibliografického oddelenia a zhrnula výzvy kovidového a postpandemického obdobia. Najnovší projekt SNK je spolupráca s Univerzitnou knižnicou v Bratislave a zahraničnými kolegami na zjednotení metodiky spracovania hudobných dokumentov – hudobnín. Otázniky vyvoláva aj odborné spracovanie literatúry vytvorenej umelou inteligenciou, AI. Pri výmene skúseností o uplynulých rokoch sa opäť potvrdilo, že profesia knihovníka patrí k najkreatívnejším povolaniam.

Počas najhorších mesiacov pandémie knižnice veľmi rýchlo začali pre svojich čitateľov natáčať videá, zvolávať online konferencie, vymýšľať kvízy a najsť najrôznejšie spôsoby, ako byť v neustálom kontakte s verejnosťou, ako zabezpečovať študentom nevyhnutnú literatúru pre vzdelávanie. Nehľadiac na výnimočnosť situácie sa museli dodržiavať všetky dovtedy platné predpisy činnosti a bolo treba naďalej viesť bežnú administratívu inštitúcií. Prítomní vyslovili nádej, aby sa po niekoľkých rokoch obnovili pravidelné stretnutia odborných pracovníkov a tiež tradičné bibliografické dni. Ako záverečný bod programu si prítomní prezreli vynovené detské oddelenie. Biele police a farebné doplnky, či milý kútik na štúdium pre tínedžerov, vytvára príjemný priestor na čítanie pre malých aj veľkých. Dokonalým spestrením prostredia je veľký informačný online panel v tvare pracovného stola. Porada kolegov – bibliografov priniesla zaujímavé a hodnotné poznatky pre ich prácu v ďalšom období.

Mgr. Zita Perleczká, Galantská knižnica

Foto: Archív GK

ČO S VYRADENÝMI A DAROVANÝMI KNIHAMI?

Knižnice sa často stretávajú s problémom čo s vyradenými a darovanými knihami. Dnes, v čase minimalistických trendov aj pri zariaďovaní bytov, ľudia často obdarúvajú knižnice svojimi knižkami, ktoré už nepotrebujú, alebo ich jednoducho nemajú kam dať. V Galantskej knižnici dávame knihám druhú šancu niekoľkými spôsobmi.

Ponuka vyradených kníh iným knižniciam. Čo sa týka kníh vyradených z knižného fondu, či už pre nadbytočnosť alebo zastaralosť, knižnice majú zákonnú povinnosť (§ 14, bod 6 zákona č. 126/2015 Zákon o knižniciach) takýto vyradený knižničný dokument ponúknuť iným knižniciam; pričom prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré uchovávajú konzervačný fond a majú právo povinného výtlačku. Naša knižnica túto ponukovú povinnosť plní cez webový portál Infolib, na ktorom zverejňujeme ponukový zoznam vyradených kníh a tiež zaslaním ponuky do Národnej knižnice v Martine. Pomerne často sa stáva, že sa nám ohlásia kolegovia z knižníc, že majú záujem o niektoré nami ponúkané vyradené tituly a následne si ich prídu vyzdvihnúť do našej knižnice.

Knihám, o ktoré iné knižnice neprejavia záujem, a taktiež knihy, ktoré nám darujú obyvatelia, ponúkame „druhú šancu na využitie“ ďalšími spôsobmi, a to najmä vďaka úspešným a podporeným projektom:

Knižné búdky na zdieľanie kníh. Na území mesta Galanta existuje niekoľko knižných búdok, s rôznymi správcami. Dve z nich zriadila Galantská knižnica.

Projekt Galantskej knižnice nazvaný “Knižná búdka - dajme knihám druhú šancu” bol ocenený 1. miestom v grantovom programe firmy TESCO Vy rozhodujete – my pomáhame v roku 2021. Knižnica uspela s myšlienkou vytvoriť oddychový priestor osadením búdky do mikroprírody v centre mesta. Od obyvateľov dostala 8 563 hlasov a od vyhlasovateľa odmenu 1 300 eur na realizáciu projektu. Na trávniku vedľa knižnice je odvtedy príjemné kvetinové zátišie s knižnou búdkou, ktorá slúži na odkladanie – darovanie prečítaných kníh iným záujemcom. Lavička umožňuje prelistovať a začítať sa do knihy, ktorú si možno zobrať domov, alebo vrátiť do búdky.

Do grantového programu firmy TESCO sa naša knižnica zapojila aj v roku 2022, opäť s projektom „Knižná búdka, dajme knihám druhú šancu II“. Aj tentokrát sme získali 1. miesto a to s počtom

22 520 hlasov (pričom počet obyvateľov Galanty je cca 15 000), s odmenou 1 300 €. O umiestnení tejto druhej boudky rozhodli obyvatelia, ktorých sme požiadali o zasielanie návrhov, v akej lokalite by sa im knižná boudka páčila najviac. Zvíťazil návrh na umiestnenie v mestskom parku. Aj táto boudka je doplnená lavičkou, pričom jej vzhľad korešponduje s ostatnými lavičkami v parku a materiál boudky (agátové drevo) korešponduje s materiálom, aký je použitý na zariadenie priláhlého detského ihriska v parku.

„Mestská obývačka“ vo vestibule knižnice – priestor na odkladanie prebytočných kníh od občanov. Prvý dojem si návštevníci vytvárajú už pri vstupe do knižnice a vďaka finančnej podpore Fondu na podporu umenia SR v roku 2021 sa realizáciou projektu „Otvorená knižnica pre všetkých“ premenil neatraktívny a málo využívaný priestor vestibulu na oddychovú zónu, určenú všetkým obyvateľom, bez ohľadu na členstvo v knižnici. Moderný priestor otvorenej knižnice slúži ako akási mestská obývačka, do ktorej môže ktokoľvek umiestniť svoju už nepotrebnú knihu a naopak ľubovoľnú darovanú knihu prelistovať a zobrať domov.

Burzy kníh. Okrem knižných búdok a „mestskej obývačky“ dostávajú knižky druhú šancu aj na burzách, ktoré knižnica organizuje minimálne cca dvakrát ročne (jar – zima). O tieto burzy je veľký záujem. Knihy do burzy dodávajú obyvatelia počas celého roka, pracovníčky knižnice ich triedia a pripravujú. Knihy z burzy si záujemca môže zobrať za symbolický manipulačný poplatok cca 20 – 50 centov. Ku každému nákupu rozdávame žreb, z ktorých sa po burze vylosujú traja výhercovia zaujímavých knižných cien a tiež ročnej registrácie v knižnici zdarma. Burza kníh sa koná vo vestibule knižnice a je prístupná počas otváracích hodín.

Tohto roku, 1. mája 2024, sme sa s našou burzou stali súčasťou mestských Prvomájových osláv XXL v Galante. Na Mierovom námestí pri kultúrnom dome mala stánok aj Galantská knižnica a fontána pri ňom bola spestrená vyradenými knihami určenými na predaj. Burza kníh prebiehala tentokrát v charitatívnom duchu a to konkrétne na dobročinný účel - príspevok na liečbu malej Larky. Okrem toho každý kupujúci dostal zlosovateľný lístok, z ktorých sme 2. mája 2024 vyžrebovali výhercov, ktorí dostali propagačné darčeky od knižnice.

Ako vidno, možností, ako dať do znovu do obehu zdanlivo nepotrebné knihy, je viacero. Záleží na možnostiach a ochote knihovníkov ich realizovať. Odmenou za ich námahu a ústretovosť je vďaka milovníkov kníh – knihomoľov.

*Mgr. Lívia Koleková, Galantská knižnica
Foto: Archív GK*

MESTO GALANTA PODPORILO NÁKUP KNÍH V GALANTSKEJ KNIŽNICI

Galantská knižnica pripravila aj v roku 2024 projekt do dotačného programu Mesta Galanta a získala dotáciu od Mesta Galanta vo výške 500 € na nákup nových kníh s povinnou spoluúčasťou 120 €. Za tieto finančné prostriedky, spolu za 680,04 €, sme nakúpili 60 nových kníh: 34 ks v slovenskom a 26 ks v maďarskom jazyku. Zabezpečili sme prístup k aktuálnej literatúre rôzneho druhu všetkým obyvateľom mesta a podporili rozvoj čítania všetkých sociálnych skupín občanov mesta: detí, študentov, zamestnaných, pracujúcich, dôchodcov, sociálne i zdravotne znevýhodnených občanov, bez ohľadu na ich vek, národnosť, náboženské vyznanie alebo sociálnu situáciu.

„Projekt sa realizuje s finančnou podporou Mesta Galanta“.

Mgr. Darina Kráľová

Foto: Archív GK

OCENENIE MLADÝCH TALENTOV

Detský literárny časopis Galantskej knižnice Pod lupou/ Nagyító alatt oslávil v roku 2023 malé jubileum - 15. ročník od prvého vydania. Dvojazyčný, slovensko-maďarský časopis vychádza dvakrát do roka a poskytuje priestor nádejným talentom na prezentovanie vlastnej tvorby. Slávnostné vyhodnotenie 2. čísla, ktoré vyšlo v decembri 2023, sme zorganizovali prvého februára 2024.

V bábkovej sále miestneho kultúrneho strediska sa stretli malí autori a autorky zverejnených literárnych textov a tiež kreatívni mladí predstavitelia výtvarného umenia, ktorí už druhý rok ilustrujú stránky časopisu. Súčasťou programu bolo aj vystúpenie Divadelného súboru Špunti, pod vedením riaditeľky kultúrneho domu Ing. Anny Kivarothovej. Talentovaní herci vo veku 7 až 15 rokov predviedli krátke úryvky z úspešného detského muzikálu Čarovná jablňo.

V ďalšej časti programu Mgr. Lívia Koleková, riaditeľka Galantskej knižnice, zhodnotila príspevky, ktoré sa dostali do najnovšieho vydania časopisu. Vyzdvihla úroveň literárnych diel aj tematicky k textom vytvorené ilustrácie žiakov miestnej

umeleckej školy. Krátke zhrnutie odznelo aj maďarskom jazyku. Na záver programu dostali priestor samotní spisovatelia a mohli obecenstvu zarecitovať či prečítať svoje diela. Všetci prispievatelia dostali za svoju snahu odmenu vo forme darčekom naplneného vaku s logom Galantskej knižnice.

Mgr. Zita Perleczká, Galantská knižnica

Foto: Archív GK

PRVOMÁJOVÁ BURZA KNÍH

Galantská knižnica sa spolu s ďalšími kultúrne – spoločenskými organizáciami, pôsobiacimi v meste Galanta, zapojila do celomestských osláv 1. mája. Podujatie pod názvom Prvomájové oslavy v Galante XXL spestrilo návštevníkom tento sviatočný deň bohatým programom.

Galantská knižnica prispela burzou kníh s dobrovoľným príspevkom. Tento bol následne odovzdaný OZ Templars Slovakia. Spolu s výťažkom z ďalších aktivít poslúžil na liečbu malej pacientky z Galanty. 22. mája sme sa zúčastnili slávnostného odovzdania symbolického poukazu s vyzbieranou sumou 3 600 €, ktorú mamičke odovzdal za OZ Templars pán Tomáš Horváth .

Každý prispievateľ získal od nás okrem vybraných kníh aj tombolový lístok. Súčasťou burzy bolo zlosovanie, ktoré sa uskutočnilo nasledujúci deň. Celý priebeh losovania si záujemcovia mohli pozrieť na facebooku knižnice. Boli vyžrebovaní traja výhercovia. Vybrať si mohli peknú knihu a darčkové predmety s logom knižnice. Burza sa konala na námestí pred MSKS Galanta v blízkosti knižnice. Počasie nám prialo, čo prispelo k bohatej účasti, burzu navštívilo asi 120 návštevníkov a 50 prispievateľov. Týmto podujatím sme sa snažili spropagovať knižnicu a jej služby. Pre malých návštevníkov boli pripravené cukríky a lízanky s logom knižnice a pre všetkých pekné knižné záložky s kontaktmi na knižnicu.

*Alena Jamrisková, Galantská knižnica
Foto: Archív GK*

NOVINKY V MESTSKEJ KNIŽNICI SEREĎ

Ministerstvo kultúry SR vyhlásilo 10. augusta 2021 výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na podporu udržateľnosti a odolnosti kultúrnych inštitúcií v súvislosti s pandémiou COVID-19. Do výzvy sa zapojil aj Dom kultúry v Sereďi s projektom, ktorý vypracovali Ing. Branislav Bíro a Bc. Branislav Koričanský. S finančnou podporou sa v knižnici zrealizovalo množstvo dôležitých zmien a vylepšení.

O novinkách informovala Dominika Podhorová, vedúca knižnice:

„V prvom rade spomeniem najskôr novú klimatizáciu, pretože tá v knižnici veľmi chýbala a mnoho ľudí mi dá za pravdu. V lete to tam bolo na nevydržanie, najhoršie to však pociťovali starí ľudia, pre ktorých boli schody samy o sebe namáhavé, nie to ešte fakt, že v knižnici bolo väčšie teplo ako vonku. Ďalšou zmenou sú automatizované systémy na odtok vody a dezinfekcie, nové vchodové dvere do budovy, umožnenie vstupu do knižnice vozíčkarom v podobe vstupnej rampy a automatickej plošiny na vnútornom schodisku. Do čítárne pribudli nové počítače a pri pulte máme led poster, na ktorom čitatelia nájdu všetky podstatné informácie, plánované podujatia, či zmeny otváracích hodín. A v poslednom rade, najočakávanejšia zmena – nové regály. Na túto časť sme sa s kolegyňou najviac tešili, chceme totiž urobiť kompletnú reorganizáciu, čo sa týka uloženia kníh“.

Projekt realizoval Dom kultúry Sereď na čele s riaditeľom Františkom Čavojským v spolupráci s firmou Eurodotácie, ktorá zabezpečila projektový manažment a verejné obstarávanie na projekt.

Správa majetku Sereď, s.r.o. zabezpečila potrebné práce na realizáciu zmien ako prípojky elektriny, demontáž stropu. Po dokončení výmeny dverí je ešte v pláne rekonštrukcia maľoviek. Vedenie mesta Sereď zafinancovalo výmenu radiátorov a okien v knižnici.

V priestoroch knižnice je ešte potrebné urobiť množstvo ďalších krokov na zvýšenie kvality a bezpečnosti poskytovaných služieb. Jedným z plánovaných je aj osadenie bezpečnostných kamier.

Dom kultúry plánuje v roku 2024 predložiť projekt na pokračovanie modernizácie knižnice na ŠFU.

Text a foto: Dominika Podhorová, vedúca Mestskej knižnice Sereď (krátené)

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC 2024 V OKRESE GALANTA

25. ročník Týždňa slovenských knižníc sa uskutočnil pod tradičným mottom – KNIŽNICE PRE VŠETKÝCH – #Knižnica v dňoch 4. marca – 10. marca 2024. Slávnostné otvorenie Týždňa slovenských knižníc sa uskutočnilo vo výstavných priestoroch terasy Bratislavského hradu. Záštitu nad podujatím „Týždeň slovenských knižníc“ a „Je nás počuť“ prevzala prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová. Cieľom 25. ročníka TSK bolo prepájať generácie čitateľov a zvyšovať povedomie o knižniciach ako inštitúciách pre všestranné využitie v každodennom živote spoločnosti. Knižnice chcú poukázať na to, že slovenské knižnice kráčajú so súčasným vyspelým svetom. Pracujú s témami ako prístupnosť, digitalizácia, umelá inteligencia, ale aj bezbariérovosť, dostupnosť informácií, vzdelávanie a boj proti dezinformáciám. Zároveň chcú knižnice upriamiť pozornosť na knihy, pretože knihy napomáhajú rozvíjať funkcie reči, kognitívne schopnosti, ale aj pamäť, vyjadrovanie, úsudok, porozumenie a iné mozgové aktivity. Knihy deťom pomáhajú snívať, predstavovať si a rozvíjať fantáziu. Knihy sú v súčasnej dobe potláčané používaním tabletov a moderných technológií, ale aj napriek tomu by mali byť súčasťou domácností.

Do TSK sa zapojili aj knižnice v okrese Galanta: Galantská knižnica, Mestská knižnica Sládkovičovo, Obecná knižnica Trstice, Obecná knižnica Abrahám. Tieto knižnice počas TSK navštívilo 1 551 návštevníkov, z toho 814 boli návštevníci podujatí. Knižnice pripravili 27 podujatí, z toho 4 hodiny informačnej prípravy, 12 exkurzií, 2 výstavy, 2 besedy a 8 iných podujatí (čítania pre deti, kvízy, muzikoterapie). Do knižnice sa zapísalo 155 čitateľov.

Aj pre inšpiráciu pre ostatné knižnice vyberáme niektoré aktivity knižnic:

Galantská knižnica

- Muzikoterapia (2x) – podujatia určené pre deti v slovenskom a maďarskom jazyku. Lektori hudby deťom predstavili hudobné nástroje, spolu hrali na nich a niečo nové sa naučili.
- Zúbkovo – divadielko z kufríka s klaunom Matildou Bodkovou v podaní herečky Barbory Bazsovej. Matilda deti spolu so svojimi kamarátmi – bábkami hrajou formou prenesie do sveta zúbkov a ukáže, že starať sa o zúbky nielen treba, ale sa aj oplatí.
- Digitálny klub seniorov – základy práce s PC - kurz pre začiatočníkov.
- Kvíz pre všetkých - pre dospelých
- Kvíz pre všetkých - pre deti a mládež
- Juraj Pekarovič – beseda s historikom a prezentácia jeho knihy *Minulosť v nás*
- Výstava ilustrátorky a autorky kníh Adely Režnej.

Mestská knižnica Sládkovičovo

- Exkurzie pre základné a materské školy
- Výstava kníh

- Hlasné čítanie rozprávok
- Bezplatná registrácia žiakov 1. a 2. ročníka ZŠ

Obecná knižnica Trstice

- Exkurzie pre 1. stupeň ZŠ a materské školy
- Bezplatná registrácia do knižnice
- Hodiny informačnej výchovy Hlasné čítanie - tretiaci čítali pre prváčikov rozprávku Snehový Hektor od spisovateľky Kristy Bendovej.
- Tvorivé dielne – papierové divadlo.

Abrahám

- Tvorivé dielne – deti vyrábali pozvánky do knižnice pre seniorov.
- „Projekt „Bližšie ku knihe“ vymysleli z čitateľa zo Základnej školy M. Tareka v Abraháme. Ide o projekt, kde by sme vedeli vybrať a doručiť knihy z knižnice imobilným spoluobčanom a seniorom ktorí majú problémy z pohybovým aparátom. Keďže sa knižnica nachádza na poschodí v budove základnej školy je pre niektorých občanov náročné ísť po schodoch a z toho dôvodu knižnicu nenavštevujú. Cieľom projektu je nielen priblížiť knihy seniorom a zdravotne znevýhodneným občanom, ale aj medzigeneračná spolupráca detí a mladých čitateľov so seniormi. V projekte bude knižnica pokračovať aj počas celého roka.

<https://sakba.sk/aktivity/tyzden-slovenskych-kniznic/>
 Spracovala Mgr. Darina Kráľová, Galantská knižnica
 Foto: Archív GK

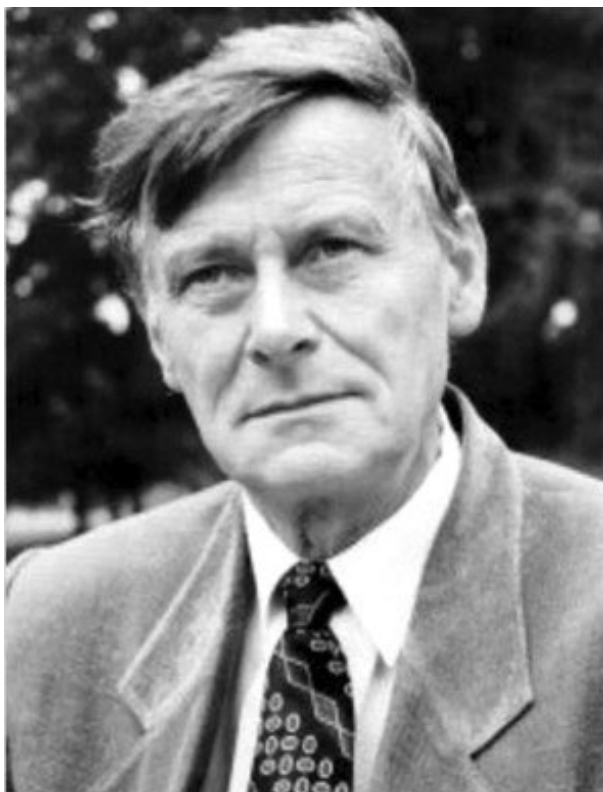
NEKROLÓG ZA JÁNOM NAVRÁTILOM (13. 5. 1935 – 16. 2. 2024)

Vo februári tohto roka zomrel v galantskej nemocnici známy básnik, prozaik, scenárista a spisovateľ pre deti Ján Navrátil. Prvú informáciu o jeho úmrtí uverejnil jeho kolega a kamarát Daniel Hevier v pondelok 19. februára 2024: „Vo veku 89 rokov zomrel môj kolega a kamarát Ján Navrátil. Jeho knihy **Cestovanie s orangutanom** alebo **Najmenší kolotoč na svete** boli mojimi inšpiračnými zdrojmi v čase, keď som začínal písať pre deti. Janko, odpočívaj v pokoji.“

Ján Navrátil sa narodil 13. mája 1935 v Seredi. Pochádzal z rodiny lodníka. V rokoch 1949–1953 študoval na gymnáziu v Galante, 1955–1959 na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave slovenčinu a nemčinu. Pôsobil ako učiteľ vo Vinohradoch nad Váhom, v rokoch 1959–1961 na strednej poľnohospodársko-technickej škole v Šuranoch, 1963–1971 na gymnáziu v Galante. Od roku 1971 sa stal profesionálnym spisovateľom a venoval sa len literárnej tvorbe.

Prvé verše pre deti uverejnil v časopisoch **Ohník** a **Zornička** v roku 1961, neskoršie prispieval poéziou aj prózou, okrem vyššie spomínaných, aj do periodík **Včielka** a **Slniečko**. Knižne debutoval s básnickou zbierkou **V záhradke a za záhradkou** (1963). Pre najmladšie publikum napísal **Cestovanie s orangutanom** (1966), **Ďuro Truľo a figliari** (1977), **Námorník na suchu** (1980), **Z hlíny a rosy** (1983) či leporelá **Medový súdok** (1977) a **Kúzelník s farbičkami** (1979). Vo svojich dielach často spájal epické napätie s humornosťou obrazov, čo vytváralo jedinečný kontrast v opise skutkov každodenného života. Slovné hry a vtíp uplatnil aj v knižke krátkych próz pre menšie deti **Najmenší kolotoč sveta** (1965). Pre dospelievajúcu mládež napísal knihu **Klub Lucia** (1995) a zbierky básní ako **Diskotéka L** (1983) a **Čiarka na dlani** (1989), kde citlivo vykresľoval krehký vnútorný život mladého človeka. Rovnaký zámer sledoval aj v poviedkach zbierky **Plachetnica Nonsens** (1967). Jedno z jeho najkrajších diel vyšlo pod názvom **Lampáš malého plavčíka** (1980). Opieral sa v ňom o spomienky a zážitky z detstva, prežitého na dunajskom vlečnom člne počas druhej svetovej vojny. V knižkách **Uzlík a Nitka** (1973), **Tri červené klobúčiky** (1973) a **Kvetúzik a Inovatka** (1976) autor vychádzal so starších rukopisov, ktoré prepracoval aj na televízne seriály. Sústavne spolupracoval s televíziou, kde mu uviedli celý rad animovaných seriálov, niekoľko televíznych hier, či pásmo poézie pre deti. Pre rozhlas napísal rozprávkové hry **Klobúčiky** (1968) a **Pesnička**

pre sovy (1968). Neskoršie muzikál s názvom **Diskokráľ** (1991) a **Námorník Kapko Dierka** v pätnástich častiach v roku 2004.

Jeho posledné dielo nesie názov **Čím čarujú vrabce**, ktoré vyšla tlačou v roku 2023 vo vydavateľstve Buvik. Ide o rozprávkový príbeh pre malé deti o kamarátsťve medzi ľudským a vrabčím svetom, plný vtipu a humoru.

Ján Navrátil, úspešný, uznávaný a plodný autor detských literárnych textov, zomrel vo veku nedožitých 89 narodenín.

Češť jeho pamiatke!

Zostavila: Mgr. Zita Perleczká

Foto: Spolok slovenských spisovateľ'ov

PROJEKT „ŠTUDUJ V KNIŽNICI“

Galantská knižnica pripravuje v spolupráci so Strednou odbornou školou technickou v Galante pre študentov literárne hodiny. Zúčastňujú sa na nich žiaci maturitných odborov.

V prvom polroku tohto roka navštívili knižnicu trikrát.

Na prvom stretnutí 15. januára 2024 boli oboznámení s jednotlivými oddeleniami knižnice a podrobnejšie s oddelením beletrie a náučnej literatúry pre dospelých. Tu sa zoznámili s výpožičným a knižničným poriadkom: procesom registrácie, podmienkami požičiavania kníh ako aj zložením fondu a orientácie v ňom. V rámci prvej návštevy získali možnosť bezplatne sa zaregistrovať, ktorú mnohí aj využili. Po prehliadke sa presunuli do klubovne knižnice, kde mali s vyučujúcou slovenského jazyka literárnu hodinu na tému Literárna moderna. K téme mali žiaci pripravené knihy z nášho fondu, ktoré využili na spoločné aj individuálne čítanie. Následne spoločne rozobrali prečítané diela ako aj teóriu tohto literárneho obdobia.

Druhá návšteva bola venovaná súčasnej slovenskej literatúre a jej známemu predstaviteľovi, autorovi krimi románov, Petrovi Šlosse- rovi, ktorého mali možnosť osobne stretnúť na besede, ktorú pre nich Galantská knižnica 22. februára 2024 pripravila. So záujmom si vypočuli autorove slová o tvorbe ako aj autentické príbehy z praxe kriminalistov, keďže autor je bývalý policajný plukovník pôsobiaci v protizločineckej jednotke NAKA. Študenti sa aktívne zapojili do besedy otázkami z oblasti tvorby ako aj policajnej práce. Okrem zaujímavého zážitku bolo pre študentov toto stretnutie prínosné aj pre štúdium, keďže táto téma (krimi román) je súčasťou maturitných otázok zo súčasnej slovenskej literatúry. Po besede si študenti individuálne čítali autorove knihy, ktoré sme pripravili z nášho fondu.

Tretia návšteva sa uskutočnila 16.5.2024 a bola opäť spojením literárnej hodiny a besedy. Tentokrát čítali a rozoberali diela svetového humanizmu a renesancie. Knihy od autorov tohto literárneho obdobia mali pripravené v študovni knižnice, odkiaľ sa neskôr sa presunuli do klubovne, kde bola beseda s publicistom a spisovateľom Dušanom Valentom na tému Základy kritického myslenia.

Po prázdninovej prestávke sa tešíme v septembri na nové stretnutia. Veríme, že touto spoluprácou sme prispeli k zaujímavejším hodinám literatúry a zároveň získali nových čitateľov z radov študentov.

*Alena Jamrisková, Galantská knižnica
Foto: Archív GK*

NOC S ANDERSENOM

V rámci medzinárodného podujatia Noc s Andersenom býva v Galantskej knižnici zvykom pozvať aj divadelného hosťa. V bábkovej sále Mestského kultúrneho strediska v Galante sme 22. marca spolu s deťmi zo školských klubov všetkých základných škôl v Galante privítali nevaDlvaďlo s bábkovou inscenáciou **Cestoviny s vajcom**. Autorská rozprávka vznikla na motív oblúbeného príbehu o vajci, ktoré

išlo na vandrovku, no toto vajce však na rozdiel od pôvodnej predlohy putuje po celom svete. Atmosféra, ktorú vytvorili herci spolu s deťmi bola očarujúca a veľmi zábavná.

Po cestovateľskom zážitku v divadelnom prevedení nás čakalo pokračovanie programu vo forme interaktívneho stretnutia s profesionálnym mímom Jurajom Benčíkom.

Deti si nielen skúsili krátke ukážky z hrania bez slov, ale pred ich očami sa náš hosť premenil na klauna so skúsenosťami zo svetoznámeho Cirque du Soleil.

No a aby sme nezabudli na najdôležitejšiu osobu, kvôli ktorej sme sa všetci stretli, pána Hansa Christiana Andersena, na záver sme si čítali ukážky jeho najznámejších legendárnych rozprávok.

Za vnímavosť a úžasnú spoluprácu s deťmi sme všetkých odmenili malou pamiatkou pripomínajúcou knižnicu a s ňou spojený nezabudnuteľný zážitok.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu „Poznanie ukryté v knihe.“

Zuzana Mlatecová, Galantská knižnica

Foto: Archív GK

MINULOSŤ V NÁS - BENNÜNNK ÉLŐ MÚLT

V rámci cyklu Noémi a jej hostia sa uskutočnilo 23. februára 2024 prvé tohtoročné stretnutie pod názvom **Minulosť v nás - Bennünnk élő múlt.**

Novinárka a zároveň moderátorka Noémi Récesei diskutovala o transgeneračných traumách, ich spracovaní a mnohých zaujímavých témach so psychologičkou, zástupkyňou dekana University Sigmunda Freuda, Fanni Erzsébet Tóth. Beseda sa uskutočnila v priestoroch Esterházy Restaurant Galanta – Wine&Coffee.

Na záver rozhovoru, ako vždy hostiteľ a jeho hostí, spoločne odporučili knihy, ktoré súvisia s témou a nájdeme ich v Galantskej knižnici, ako aj BeszÉLJ napísané spolu s Ildi Vibók.

Erzsébet Fanni Tóth venovala aj svoju knihu Galantskej knižnici.

Lívia Lanczová, Galantská knižnica

Foto: Archív GK

BESEDA S PETROM ŠLOSSEROM

Marec – mesiac knihy si Galantská knižnica pripomenula a propagovala, okrem iného, aj formou inšpiratívnych a zaujímavých stretnutí. Jedným z nich bola aj beseda s obľúbeným, súčasným autorom kriminálnych románov Petrom Šlosserom, ktorá sa uskutočnila 11. marca 2024 v klubovni Galantskej knižnice.

Peter Šlosser pracoval v riadiacich pozíciách útvarov pre boj s organizovaným zločinom a napísal 6 kníh z tohto prostredia. Na besede si zaspomínal na obdobie, keď pracoval ako policajt, čo ho priviedlo k písaniu a prezradil aj krátke indície o novej, už siedmej pripravovanej detektívke.

Peter Šlosser patrí medzi najočeneňovanejších slovenských autorov, aktuálne je viacnásobne nominovaný a ocenený v rôznych kategóriách Panta Rhei Awards.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu „Poznanie ukryté v knihe“.

u. fond
na podporu
umenia

Zuzana Mlatecová, Galantská knižnica

Foto: Archív GK

STRETNUTIE S DANICOU DRAGULOVOU FAKTOROVOU V PATRII

V Patrii – domove dôchodcov v Galante, sa 26. apríla 2024 uskutočnilo stretnutie seniorov so spisovateľkou a vydavateľkou Danušou Dragulovou Faktorovou. Na besede spisovateľka priblížila obyvateľom zariadenia svoju tvorivú prácu a porozprávala o tom, ako vzniká kniha a časopis vo vydavateľstve. Do diskusie sa živo zapájali obe strany. Babičky a deduškovia dostali pre svoje vnúčatá aj malý darček – detské časopisy Maxík, Zvonček a Enviráčik z vydavateľstva DAXE. Na záver pre poslucháčov prečítala úryvky zo svojich kníh. Seniorom sa beseda veľmi páčila a tešia na ďalšie stretnutie so spisovateľkou.

Danuša DRAGULOVÁ-FAKTOROVÁ píše poéziu a prózu nielen pre deti, ale i pre dospelých, venuje sa aj literárnej kritike a ekonomickej publicistike. Získala viaceré ocenenia v novinárskych i literárnych súťažiach. Od roku 1999 sa venuje aj vydavateľskej činnosti.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu „Poznanie ukryté v knihe“.

AKO SI ZOSTAVIŤ VLASTNÝ RODOKMEŇ

V čítárni Galantskej knižnice sa 14. marca 2024 uskutočnilo zaujímavé podujatie, ktoré pripravila knižnica v spolupráci s Miestnym odborom Matice slovenskej Galanta. Prednáška „Ako si zostaviť vlastný rodokmeň“ bola určená nielen pre našich čitateľov, ale aj záujemcov z radov širokej verejnosti. Prednášajúcim bol dlhoročný odborník v tejto oblasti Ing. Juraj Hovorka. V úvodnej časti prednášky sa venoval teoretickým poznatkom z oblasti genealogického výskumu a pokračoval názornými ukážkami, ako postupovať pri zostavovaní rodokmeňa. Predstavil niekoľko zdrojov, z ktorých je možné čerpať pri bádaní po svojich koreňoch, ako sú archívy, matriky, obecné kroniky, fary atď. Na záver dal v diskusii priestor účastníkom a zodpovedal ich otázky.

Pre záujemcov, ktorý sa z časových a iných dôvodov nemohli osobne zúčastniť, je na webovej stránke Galantskej knižnice k dispozícii videozáznam prednášky a aj odkazy na stránky, ktoré im pomôžu pri vyhľadávaní.

Pre veľký záujem bude mať prednáška v budúcnosti pokračovanie.

Alena Jamrisková, Galantská knižnica

Foto: Archív GK

VYMAĽUJ SI GALANTU

Maľovanku *Vymaľuj si Galantu/Színezd ki Galántát!* vytvoril na objednávku Galantskej knižnice slovenský výtvarník a ilustrátor Miroslav Regitko, so zadaním vyobraziť najvýznamnejšie miesta a osobnosti mesta Galanta, ako napr.: neogotický kaštieľ, železničnú stanicu, vlastivedné múzeum či portrét známeho speváka Karola Duchoňa.

Unikátnu maľovanku predstavil a uviedol do života 27. marca 2024 v Galantskej knižnici sám autor na workshope, kde spolu so žiakmi základnej školy vymaľovali zväčšené formáty ilustrácií z maľovanky a obrázky následne vystavili na chodbe pred oddelením pre deti.

Pre mimoriadny záujem pedagógov a detí knižnica pokračuje v realizácii workshopov a pravidelne ich organizuje v slovenskom aj maďarskom jazyku, už pod vedením pracovníčok knižnice. Touto zaujímavou formou, spojením výtvarného umenia a histórie, sa deti veľa dozvedia o zaujímavostiach mesta, historických pamiatkach a osobnostiach.

*Zuzana Mlatecová, Galantská knižnica
Foto: Archív GK*

BESEDA SO SPISOVATEĽOM ROMANOM BRATOM

V mesiaci knihy sme sa 20. marca 2024 stretli v Galantskej knižnici so spisovateľom Romanom Bratom. V tomto termíne sa uskutočnili dve besedy za sebou a do knižnice na podujatie prišli deti zo Základnej školy Gejzu Dusíka v Galante. Pán spisovateľ zaujímavovo rozprával deťom o svojej práci, o tom, ako sa dostal k písaniu, ktorá kniha bola jeho prvou a na čom pracuje v súčasnosti. Na spštenie besedy predviedol deťom triky šikovnosti, ktoré si deti mohli aj vyskúšať. Potom premietol deťom dve animované rozprávky zo seriálu RTVS *Čo videli stromy*, ktoré sú z jeho knihy *Tvrdohlavý baran*. Po besede nasledovala autogramiáda.

Roman BRAT je prekladateľ, scenárista, dramaturg, spisovateľ a redaktor. V rokoch 1977 - 1982 študoval odbor slovenčina-španielčina na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V rokoch 1984 - 2008 pracoval v Slovenskom rozhlase. Od roku 2008 je dramaturgom v RTVS. Je významným prekladateľom španielskej a latinsko-americkej literatúry. V roku 2008 mu španielsky kráľ Juan Carlos I. udelil Kríž Oficiéra Rádu za občianske zásluhy - za propagáciu hispánskej literatúry.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu „Poznanie ukryté v knihe“.

u. fond
na podporu
umenia

Angelika Biróová, Galantská knižnica

Foto: Archív GK

PLANÉTA ŽIVOTA

Deň Zeme, 22. apríl 2024, sme si pripomenuli v Galantskej knižnici prednáškou geológa a paleontológa Matúša Hyžného. Okrem toho, že náš hosť aktuálne pôsobí na Katedre geológie a paleontológie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, venuje sa aj písaniu náučnej literatúry pre deti. Vyšli mu už dve knihy s jedinečnými ilustráciami pod názvom **Zvieratá Slovenska** a **Tajomné zvieratá Slovenska**.

Veľmi zrozumiteľným a pútavým jazykom porozprával i nášmu publiku o “Planéte života”, teda o Zemi, venoval sa obdobiam od jej vzniku až po najdôležitejšie momenty, ktorým by podľa výskumov mal byť aj práve tento, kedy si pripomíname, že zemské zdroje nie sú nevyčerpatelné, a preto sa treba venovať intenzívne otázkam životného prostredia.

MINULOSŤ JE DNES

V rámci série podujatí Týždňa slovenských knižníc sa 6. marca 2024 uskutočnila prezentácia publikácie **Minulosť je dnes - Galanta** v miestnom domove dôchodcov Patria. Knihu predstavil Juraj Pekarovič, spoluautor diela. Obrázková, farebná publikácia obsahuje 43 jedinečných snímok, resp. fotokoláží, kde polovica jednotlivých fotografií ukazuje pôvodný, starší stav zaujímavých objektov mesta, druhá časť zase novú, často reštaurovanú podobu budov. Na fotografiách sú podchytené historické pamiatky Galanty, ako kaštiele rodiny Esterházy, budova Vlastivedného múzea, kedysi banky, budova železničnej stanice, okresného súdu, či dnes už neexistujúca kaplnka Sedembolestnej Panny Márie, ktorá sa nachádzala pri mestskom parku, v širšom centre mesta. Kniha vzdáva hold aj športovému spolku založenému v roku 1908, ako aj mestským častiam Javorinka, Hody a Nebojsa. V graficky upravenom zväzku sa na pravej strane otvorenej knihy nachádza fotografia na protil'ahlej ľavej strane popis v slovenskom, maďarskom a anglickom jazyku. Viacerí účastníci prezentácie si pamätajú obe podoby Galanty a zmeny spojené často s historickými udalosťami, alebo aktuálne panujúcimi trendmi. Poslucháči si radi pospomínali na svoje životné príbehy pretkané s osudom tohto mesta.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu „Poznanie ukryté v knihe“.

u. fond
na podporu
umenia

Mgr. Zita Perleczká, Galantská knižnica

Foto: Archív GK

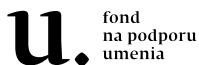
ZÁKLADY KRITICKÉHO MYSLENIA

Interaktívna prednáška a prezentácia Dušana Valenta Základy kritického myslenia sa uskutočnila v Galantskej knižnici dňa 16. mája 2024. Prvej prednášky sa zúčastnili deti zo Základnej školy SNP Galanta a druhej študenti Strednej odbornej školy technickej v Galante. Prednášateľ zaujímavou formou a názornými príkladmi ukázal deťom ako pristupovať k informáciám, ako si overovať a dokazovať ich pravdivosť, nepodliehať prvému dojmu a mať stále otvorenú myseľ. Deťom poradil, aby pri informáciách stále „pochybovali“ a aby boli vždy zvedavé. Názornými príkladmi ukázal, ako môžu byť prvotné informácie zavádzajúce, ak nepoznáme súvislosti a nemáme dostatok informácií k danej téme.

Mgr. Dušan VALENT pôsobí ako vedecký publicista, spisovateľ a lektor. Vyštudoval geológiu a paleontológiu na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Je šéfredaktorom československého magazínu o najstarších dejinách a mytológii Ľudia, mýty & dejiny Lumyd.eu a vedeckým redaktorom portálu Zive.sk a týždenníka Plus 7 dní. Napísal knihu „Odhal' a spoznaj dinosaury“ a publikáciu „77 záhad, na ktoré poznáme odpoveď“. Je spoluautorom kníh „Prečo ľudia veria nezmyslom?“, „História pre zaneprázdnených“, „Epidémie v dejinách“ a „Klíma v dejinách“. Ako

externý alebo interný lektor pôsobil v Mestskej knižnici v Bratislave a v Slovenskom národnom múzeu.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu „Poznanie ukryté v knihe“.

*Angelika Biróová, Galantská knižnica
Foto: Archív GK*

TAJOMSTVÁ LESA

Les ukrytý v knihe je celoslovenská kampaň, ktorej hlavná myšlienka sa zrodila v roku 2011 pri príležitosti Medzinárodného roku lesov.

Cieľom projektu **Les ukrytý v knihe** je upriamiť pozornosť na význam lesa a lesníctva pre spoločnosť, na formovanie kladných postojov k prírode, ako aj na potrebu samotného čítania. V rámci tejto kampane usporiadala Galantská knižnica 27. mája 2024 v spolupráci s Mestským kultúrnym strediskom a Mestom Galanta v poradí už tretie stretnutie detí s lesnými pedagógmi z organizácie Lesy slovenskej republiky pod názvom Tajomstvá lesa. Aktivity na viacerých interaktívnych stanoviskách na nádvorí neogotického kaštieľa zabavili i ponaučili deti z materských a základných škôl sídliacich v Galante v téme lesníctva a prírody našich lesov. Ako sa k nej správame, čo je vhodné a čo nerobiť v lese počas našej návštevy. Deti mali tiež

možnosť prejsť sa po mestskom parku a vypočuť si najväčšie zaujímavosti o stromoch a ich vlastnostiach.

Počas obdobia projektu, do ktorého sa knižnica zapája pravidelne, sa stretávame s témou lesa pri rôznych aktivitách, či už ide o čítanie, workshopy, výstavy a podobne. Táto kampaň má u detského čitateľa pozitívny ohlas, preto by sme ju v nasledujúci rokoch radi rozvíjali.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu „Poznanie ukryté v knihe“.

u. fond
na podporu
umenia

Zuzana Mlatecová, Galantská knižnica
Foto: Archív GK

BLAHOŽELÁME JUBILANTOM

V 1. polroku 2024 oslávila životné jubileum dlhoročná knihovníčka Galantskej knižnice

Lívia Lanczová

Milej kolegyni prajeme veľa zdravia, šťastia a úspechov v osobnom i pracovnom živote.

NAJČÍTANEJŠIE KNIHY V GALANTSKEJ KNIŽNICI ZA I. POLROK 2024

Beletria pre dospelých slovenská:

1. Dán, Dominik	Konečne normálna vražda
2. Weselowski, Matt	Hydra
3. Volo, Fabio	Ešte jeden deň
4. Dán, Dominik	Reminiscencie
5. Gregory, Philippa	Pani riek
6. Neuer, Václav	Dávid a Goliáš
7. Bryndza, Robert	Ťaživé ticho
8. Aaronovich, Ben	Mesiac nad Soho
9. Axl Sund, Erik	Nečas
10. Whitaker, Harry	Atlas: príbeh Tatka Slaného

Beletria pre dospelých maďarská:

1. Brackston, Paula	A boszorkány lánya
2. Perrin, Valérie	A vasárnap koldusai
3. Havas, Juli	Nincs hold, ha nem nézed
4. Jacobs, Anne	Holdfény a szavanna felett
5. Jacobs, Anne	A Kilimandzsáró felett az ég

Náučná literatúra pre dospelých:

1. Zelina, Miron	Teórie výchovy alebo hľadanie dobra
2. Zormanová, Lucie	Obecná didaktika: pro studium a praxi
3. Zelinková, Olga	Pedagogická diagnostika
4. Zormanová, Lucie	Didaktika dospelých
5. Vančíková, Katarína	Multikultúrna výchova v materskej škole

Beletria pre deti a mládež slovenská:

1. Saint-Exupéry, Antoine de	Malý princ
2. Papp, Lisa	Magdaléna a psík z knižnice
3. Dobšinský, Pavol	Trojruža
4. Clevinger, Brian	Avengers. Rukavica nekonečna
5. Monster, Sfé	Minecraft: prvá kniha príbehov
6. Macurová, Katarína	Prečo nekvitneš?
7. Blabey, Aaron	Smradi. Epizóda 13
8. Kinney, Jeff	Denník odvážneho bojka 2
9. Webb, Holly:	Fúzik, mačiatko bez domova.
10. Zednikovičová, Lucia	Ako sa Gusto tešil na brata

Beletria pre deti a mládež maďarská:

1. Kinnear, Nicola	Az icipicit bátor nyúl
2. Marék, Veronika	Kippkopp, hol vagy?
3. Kinney, Jeff	Egy ropi naplója 12
4. Marék, Veronika	Boribon focizik
5. Tullet, Hervé	Pötty könyv

Náučná literatúra pre deti a mládež slovenská:

1. Ujcová, Lucie	Ľudské telo: interaktívna knižka
2. Milton, Stephanie	Minecraft: základná príručka
3. Zelyk, Iryna	Dopravné prostriedky
4. Bone, Emily	Ahoj strach: ako zvládnuť strach ...
5. Dániel, András	Objavujeme svet. Telo

KNIHOVNÍCKY OBZOR

Metodicko-inštruktážny časopis pre knihovníkov verejných knižníc okresu Galanta

Ročník:	41
Číslo:	1/2024
Dátum vydania:	Jún 2024
Vychádza:	2x ročne
Zodpovedný redaktor:	Mgr. Lívia Koleková
Redakčná úprava:	Mgr. Darina Kráľová
Grafická úprava:	Ing. Eva Máthé
Náklad:	40 ks
Registrácia:	MK SR EV 5832/19
Vydáva:	Galantská knižnica, Mierové nám. 4 924 01 Galanta, IČO 36088242 www.galantskakniznica.sk

 [galantskakniznicagalanta](https://www.facebook.com/galantskakniznicagalanta)

 [#kniznicagalanta](https://www.instagram.com/kniznicagalanta)

Neprešlo jazykovou úpravou

NEPREDAJNÉ